

Beruházási és Európai Projektek Minisztériuma
Programértékelési Hivatal a Programozási és
Rendszerkoordinációs Főigazgatóság

A 2014-2020-as időszakra vonatkozó technikai
segítségnyújtási operatív program értékelési tervének
végrehajtása

Értékelő jelentés a 2023-as évre, beleértve a kapcsolódó adatkészletet és metaadatokat is

Végleges változat

2023. szeptember 29.

Összefoglaló

Technikai segítségnyújtási operatív program 2014-2020

A 2014-2020-as időszakra vonatkozó technikai segítségnyújtási operatív programot (TA OP) az Európai Bizottság 2014 decemberében hagyta jóvá. A program általános célja, hogy biztosítsa az európai strukturális és beruházási alapok (ESBA) által finanszírozott beavatkozások hatékony koordinálásához, irányításához és ellenőrzéséhez, valamint a TSOP, a nagy infrastruktúra operatív program (NIOP) és a versenyképességi operatív program (VOP) hatékony, célzott és helyes végrehajtásához szükséges kapacitást és eszközöket.

A technikai segítségnyújtási hivatal horizontális támogatást nyújtott valamennyi operatív programhoz, de a technikai segítségnyújtás fő szolgáltatója volt azon programok esetében, amelyek nem rendelkeznek külön tengellyel, azaz az integrált tengerpolitika és a közös halászati politika esetében.

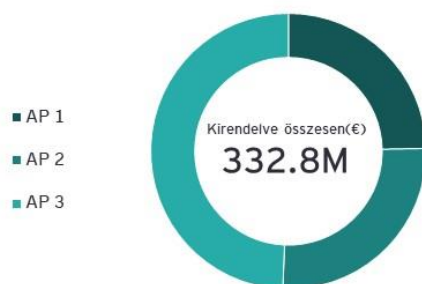
A 2014-2020-as TSOP három prioritási tengelyre (PT) tagolódik, a következő konkrét célkitűzésekkel (SO):

Prioritási tengelyek	Konkrét célkitűzések
1. A kedvezményezettek kapacitásának megerősítése az ESBA által finanszírozott projektek előkészítése és végrehajtása terén, valamint az e forrásokra vonatkozó információk terjesztése	1.1. Az ESBA által finanszírozott projektek kedvezményezettjei kapacitásainak megerősítése az érett projektek előkészítése és végrehajtása érdekében Az ESBA átláthatóságának és hitelességének biztosítása és az EU kohéziós politikájának szerepe
2. Az ESBA koordinációjának, irányításának és ellenőrzésének támogatása	2.1. Az ESBA koordinációjának és végrehajtásának szabályozási, stratégiai és eljárási keretének javítása 2.2. Funkcionális és hatékony informatikai rendszer kifejlesztése és fenntartása az EBAIR számára, valamint a felhasználók kapacitásának megerősítése.
3. Az ESBA romániai koordinációs, irányítási és ellenőrzési rendszerében részt vevő emberi erőforrások hatékonyságának és eredményességének növelése.	3.1. Fejlettebb humán erőforrás-gazdálkodási politika kidolgozása az ESBA koordinációs, irányítási és ellenőrzési rendszerében dolgozó személyzet stabilitásának, képzettségének és megfelelő motivációjának biztosítása érdekében.

Pénzügyi allokáció és a nyújtott támogatás összege

2023.03.31-én a program 332,8 millió EUR uniós előirányzattal rendelkezett. 2022 végén döntés született az összegek prioritási tengelyek közötti átcsoportosításáról, azaz az 1. prioritási tengelyre szánt összeg 24%-kal csökkent, és az összegeket a 2. prioritási tengely (+34%) és a 3. prioritási tengely (+3%) között osztották szét. A programdokumentum szerint ezek a változások a végrehajtásban bekövetkezett fejleményeknek, valamint a világjárvány és az ukrajnai háború által kiváltott gazdasági helyzet okozta korlátozásoknak tudhatók be, amelyek befolyásolták az 1. tengely keretében finanszírozott beavatkozások végrehajtását.

Elkülönített összegek, €

Megítélt finanszírozás (31.03.2023)

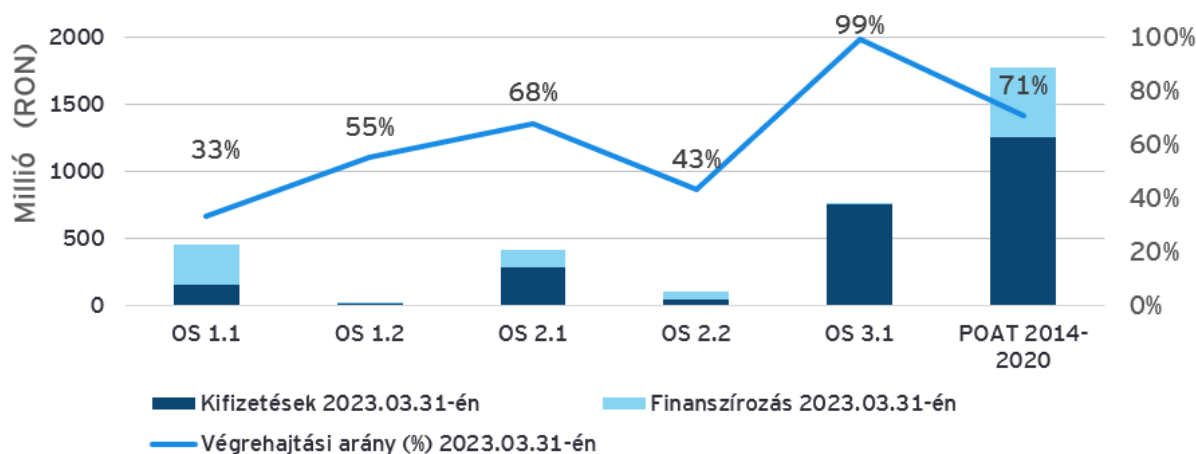

Forrás: A 2014-2020-as TSOP programozási dokumentumai, az 1119/18.02.2021/EK határozattal és a 8142/09.11.2022/EK határozattal módosított változatok, a 2023.03.31-én szerződött TSOP-projektek listája, amelyet az ajánlatkérő hatóság bocsátott rendelkezésre.

A végrehajtási arány - amelyet a kedvezményezetteknek (az uniós és a nemzeti költségvetésből származó) kifizetések összegének és a nyújtott finanszírozás összegének (amely magában foglalja az uniós forrásokat és a nemzeti költségvetésből származó hozzájárulást) összehasonlításával kapunk - a projektek végrehajtási szintjét tükrözi.

Az adatok elemzése azt mutatja, hogy a végrehajtási arányban elért előrehaladás prioritási tengelyenként eltérő, a fő befolyásoló tényező pedig az egyes prioritási tengelyek által finanszírozott tevékenységek jellege.

A végrehajtási arány(%) 31.03.2023

Forrás: A 2021.12.31-én és 2023.03.31-én szerződéssel rendelkező TSOP-projektek listája, amelyet az ajánlatkérő hatóság bocsátott rendelkezésre.

A TSOP kedvezményezettjei a következő típusokba sorolhatók:

- ▶ Az ESBA koordinálásában, irányításában és ellenőrzésében részt vevő intézmények (MIPE, MA, IO, igazoló és kifizető hatóság, ellenőrző hatóság, csalás elleni osztály, regionális fejlesztési ügynökségek);
- ▶ Egyes intézmények, amelyek támogatják az alapok koordinációs, irányítási és ellenőrzési rendszerét: ANAP, Környezetvédelmi Minisztérium, ANAR, Nemzeti Vitarendezési Tanács, Különleges Távközlési Szolgálat, Román Hírszerző Szolgálat;
- ▶ A NIOP és a POC által finanszírozott nagyszámú projektet kezelő kedvezményezettek (Vízügyi és Erdészeti Minisztérium, MAI, MCSI), vagy a 9.3. előzetes feltételrendszer végrehajtásáért felelősek (Egészségügyi Minisztérium), vagy a romániai regionális fejlesztési ügynökségek szövetsége, mint a regionális fejlesztési ügynökségek és régiók nemzeti és nemzetközi szintű képviselője, amely horizontális támogatási projekteket nyújthat be az ESBA kedvezményezettjei számára;
- ▶ Az integrált területi beruházások megvalósítását támogató struktúrák: Integrált területi beruházások (ITI) Duna-delta.

Értékelési témák és értékelési kérdések

Az 1303/2013/EU rendelettel, a TSOP értékelési tervvel és a program beavatkozási logikájával összhangban hat értékelési témát határoztak meg. Az elemzés konkrétan arra összpontosított, hogy megértsük, hogyan járult hozzá a TSOP a következőkhöz:

- ▶ Az ESBA/ITAP, a MIP és a KHP kedvezményezettjei kapacitásainak megerősítése - 1. értékelési téma
- ▶ Az ESBA/ITAP-ra, a MIP-re és a KHP-ra vonatkozó információk terjesztése - 2. értékelési téma
- ▶ Az EFI-rendszerek koordinálása és ellenőrzése - 3. értékelési téma
- ▶ A TSOP, az IMP és a CFP irányítása - 4. értékelési téma
- ▶ Az informatikai rendszer funkcionalitása és hatékonysága/eredményessége - 5. értékelési feladat
- ▶ Az ESBA-rendszer emberi erőforrásainak hatékonysága és eredményessége - 6. értékelési téma

Az egyes értékelési témákhoz minőségi és mennyiségi adatokat gyűjtöttek annak érdekében, hogy átfogó választ adjanak a következő értékelési kérdésekre:

- ▶ Milyen előrelépés történt a célterületeken, ágazatokban és csoportokban a 2014-2020-as TSOP konkrét célkitűzéseivel kapcsolatban? (eredményesség)
- ▶ Milyen a 2014-2020-as TSOP által finanszírozott beavatkozások hatékonysága? (bruttó hatás)
- ▶ Milyen mértékben tulajdonítható a megfigyelt fejlődés a programnak? (nettó hatás)
- ▶ Vannak-e nem szándékolt pozitív vagy negatív hatások? Megfigyelhetőek-e ezek a hatások rövid, közép- vagy hosszú távon? (nem szándékolt hatások)
- ▶ Milyen tartósak a hatások? (a hatások tartóssága)
- ▶ Melyek azok a mechanizmusok, amelyek elősegítették/megakadályozták a hatásokat, és azok legfontosabb kontextuális jellemzői? (mechanizmusok)

Az értékelés ezek mellett a TSOP-nak a GDP-képzéshez és a foglalkoztatáshoz való hozzájárulását is vizsgálta. A 2014-2020-as TSOP értékelési gyakorlata 2019 októberében indult, négy évig tartott, és négy értékelési ciklust foglalt magában.

Az első és az utolsó értékelési ciklus mind a hat értékelési témával foglalkozott, a második és a harmadik ciklus pedig a technikai segítségnyújtási hivatalnak az ESBA/TAP, az integrált tengerpolitika és a közös halászati politika kedvezményezettjei kapacitásainak megerősítéséhez, illetve az ESBA-val kapcsolatos információk terjesztéséhez való hozzájárulásával (1. és 2. értékelési téma).

Az értékelési kérdésekre adandó megbízható válaszok megfogalmazása az adatgyűjtési és elemzési eszközök kombinációján alapult, azzal a céllal, hogy az elsődleges és másodlagos forrásokból származó megállapításokat triangulálják.

Az értékelés feltételei és korlátai

Az egyik legfontosabb azonosított korlátozás a program végrehajtásának szintje volt. Mivel a legutóbbi értékelési ciklusban (2023.03.31-i záró dátummal) a legtöbb projekt végrehajtása folyamatban volt, az elemzés a TSOP tervezett hatások elérésének valószínűségére és az ezt a valószínűséget befolyásoló kockázati tényezőkre összpontosított.

További kihívást jelentett, hogy az esettanulmányokhoz szükséges egyéni interjúkban való részvételre megkeresett projektvezetők korlátozottan álltak rendelkezésre.

Az értékelő csoport sikeresen konzultált az érdekelt felek megfelelő mintájával. Az érvényesítési folyamat során azonban a visszajelzések korlátozottak voltak. Ebben az összefüggésben a megalapozott következtetések megfogalmazása és a konkrét ajánlások meghatározása az összegyűjtött adatokon és a különböző forrásokból származó információk triangulálásán alapult.

Az EFI monitoring rendszerében az elmúlt években végrehajtott fejlesztések ellenére az adatok minősége és pontossága még mindig javítható. Az informatikai rendszerből kinyert egyes adatkészletek gyenge minősége

miatt az értékelésben felhasznált adatok ellenőrzésére és tisztítására nem várt erőfeszítéseket kellett tenni. Ahol ez nem volt lehetséges, ott az értékelő csoport kizárólag a programirányító hatóságtól kapott adatokra támaszkodott.

TSOP Projekt menedzserek <h1>50</h1> 4 értékelési ciklusban végzett felméréseken alapuló konzultáció	A képzési tevékenység kedvezményezettjei <h1>1700</h1> 4 értékelési ciklusban végzett felméréseken alapuló konzultáció	TSOP projektek <h1>80</h1> Részletesen elemezték az esettanulmányokban	ESBA kedvezményezettek <h1>4200</h1> 4 értékelési ciklusban végzett felméréseken alapuló konzultáció
---	---	---	---

A mennyiségi és minőségi adatok gyűjtésének másik eszköze a TSOP projektvezetőknek, a képzésben résztvevőknek és az ESBA kedvezményezettjeinek címzett öt felmérés volt. Egyes kérdések és a válaszadók egyes kategóriái esetében a válaszok száma korlátozott volt, ami csak részben befolyásolta az eredmények reprezentativitását. A négy értékelési ciklusban rögzített eredmények összehasonlításával sikerült olyan bizonyítékokat azonosítani, amelyek tükrözik az adatok triangulációjával azonosított megállapításokat és mintákat.

A 2014-2020-as TSOP által finanszírozott beavatkozások hatékonysága

Fizikai fejlődés

A program mutatóit elemezve megállapítható, hogy a TSOP nagymértékben eredményes volt, tekintettel arra, hogy a program szintjén meghatározott mutatók közül kettő esetében a programozási dokumentumban kitűzött célhoz képest a teljesítés mértéke meghaladja a 100%-ot. A "projektek, amelyek felhasználási aránya meghaladja azon projektek 70%-át, amelyek fejlesztését a TSOP támogatta" mutató esetében a megvalósult értéket azon projektek befejezése után számítják ki, amelyek fejlesztését a TSOP támogatta, és amelyeket a KHP és a MIP finanszírozott.

Az eredménymutatók megvalósulásának szintje

Mutató kódja	Mutató megnevezése	Alapértéke	A programozási dokumentumban előirányzott várható érték	Megvalósított érték	% megvalósulás
6S1	Az olyan projektek, amelyek abszorpciós rátája magasabb, mint az összes olyan projekt 70%-a, amelynek fejlesztése a TSOP támogatta	0%	75%	N/A	N/A
6S2	A tudatosság szintje az EU által társfinanszírozott projektek esetén	46%	60%	85%	141%
6S3	Azon kedvezményezettek aránya, akik a következőkre vonatkozó eljárásokat tartják EFA eljárások megfelelőek	23,5%	75%	74%	98%
6S4	A SMIS 2014+ használatának mértéke az EK-nak történő OP-szintű jelentéstételi kötelezettségek teljesítése érdekében	0%	85%	100%	118%

UNIUNEA EUROPEANĂ

A technikai segítségnyújtási hivatal hozzájárulása az ESBA/TAP, a MIP és a KHP kedvezményezettjeinek kapacitásépítéséhez

A támogatott projektek célja az ESBA kedvezményezettjei kapacitásának növelése volt az alábbiak révén:

- ▶ Képzési és kapacitásépítési tevékenységek, beleértve tájékoztató rendezvények szervezését;
- ▶ Projekt-előkészítés és/vagy támogatási kérelmek elkészítésének támogatása;
- ▶ Az integrált területi eszközt koordináló struktúra személyzeti költségeinek társfinanszírozása.

Szinte valamennyi mutató esetében a teljesítés szintje megközelíti a 80%-ot, és nagy a valószínűsége annak, hogy a célok 2023 végére teljesülnek.

Az egyetlen kivételek a következőkre vonatkoznak:

- ▶ Az integrált tengerpolitika és a közös halászati politika által finanszírozott infrastrukturális projektekre benyújtott finanszírozási kérelmek száma, amelyek fejlesztését a technikai segítségnyújtási hivatal támogatta;
 - A program célkitűzésének 60%-a az 140564 SMIS-kódú projektre vonatkozik (A NIOP MA-k támogatása a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló 92/43/EGK irányelvnek és a vadon élő madarak védelméről szóló 79/409/EGK irányelvnek való megfelelés biztosítását célzó projektek előkészítése során). Az esettanulmány során gyűjtött információk alapján bizonyított, hogy a program célkitűzései a végrehajtási időszak végére megvalósulnak.
- ▶ A 2021-2027-es programozási időszakra vonatkozó projektportfóliók kidolgozására előkészített projektek száma (a mutató olyan projektekre vonatkozik, amelyek tevékenységeinek többsége 2023-ban fejeződik be).

A technikai segítségnyújtási hivatal hozzájárulása az ESBA/TAP, az integrált tengerpolitika és a közös halászati politika információinak terjesztéséhez

Az érintett TSOP-beavatkozások:

- ▶ Az ESBA-val általában, és különösen a TSOP-val, az IMP-vel és a KHP-val kapcsolatos információk terjesztése és reklámtevékenységek;
- ▶ Az operatív programok programozása, végrehajtása, nyomon követése és értékelése során a partnerségi kultúra kialakítására irányuló intézkedések.

A strukturális alapokkal kapcsolatos információk terjesztésére tervezett tevékenységeket leginkább a COVID-19 világjárvány érintette, de a szűk keresztmetszetek és késedelmek is, amelyek az érintett szerződések, a pénzügyi elosztás és a célok módosítását igényelték, mind a projektek, mind a programok szintjén, a megfelelő hatékonyság elérése érdekében. A TSOP által a tájékoztatásra és a terjesztésre nyújtott támogatást az eredetileg kiutalt összeghez képest csaknem felére csökkentették.

Az információterjesztési és nyilvánossági igények kielégítése érdekében a finanszírozás kedvezményezettje, az Európai Beruházási és Projektek Minisztériumának Tájékoztatási, Átláthatósági és Társadalmi Párbeszéd Főigazgatósága saját forrásaiból kompenzálta azokat a *helpdesk-szolgáltatásokat, amelyeket* a zárt szerződésekből nem lehetett finanszírozni. A helyzetet 2021 végén oldották fel, amikor a tájékoztatás és terjesztés új stratégiai jövőképét fogalmazták meg, ami az intézkedések racionalizálásához vezetett, és megteremtette a felülvizsgált célkitűzések programszintű megvalósításának előfeltételeit.

A partnerségi kultúrafejlesztési fellépés esetében is a COVID-járvány okozta korlátok miatt meg kellett változtatni a fizikai jelenléttel tervezett tevékenységek némelyikének megvalósítási módját, ami késedelmekkel és adminisztratív szűk keresztmetszetekkel párosult, ami a finanszírozott támogatás jelentős csökkenéséhez vezetett.

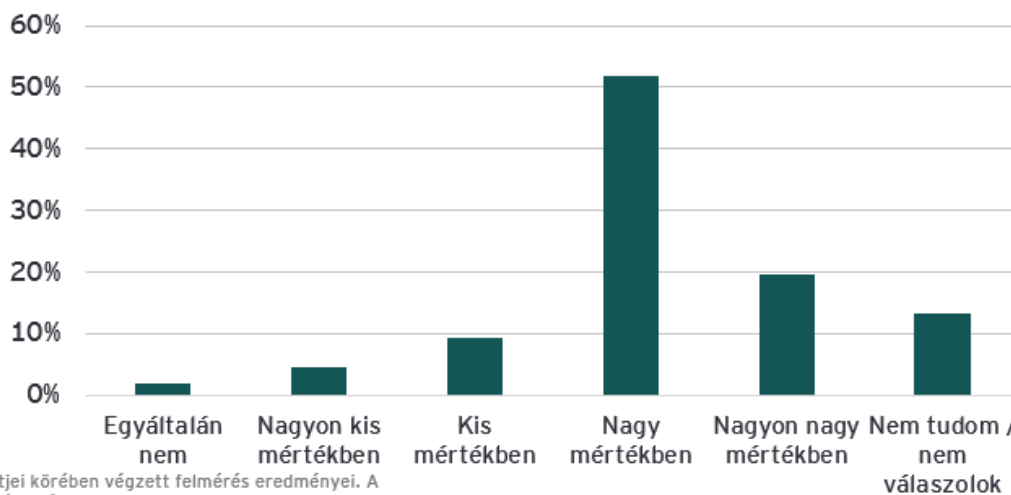
A technikai segítségnyújtás alkalmazása a partnerségi struktúrák támogatására azonban hatékonyan bizonyult, és a szociális partnerek nagyra értékelték. A szociális partnerek a változó igényekhez való jobb alkalmazkodást és a segítségnyújtás folyamatosságát alapvető fontosságúnak tartják a partnerség hatékonysága és a partnerségi kultúra fejlesztése szempontjából.

A TSOP hozzájárulása az ESBA koordinálásához és ellenőrzéséhez

A beavatkozások közé tartoztak:

- ▶ tanulmányok és értékelések kidolgozása;
- ▶ az ESBA koordinálásában, irányításában és ellenőrzésében részt vevő struktúrák működése (beleértve a logisztikai szempontokat is);
- ▶ az ESBA értékelése jobb minőségű monitoringrendszerekkel és statisztikákkal.

A kedvezményezettek mennyire tartják megfelelőnek az ESBA-val kapcsolatos eljárásokat

Forrás: Az EFA kedvezményezettjei körében végzett felmérés eredményei. A szerzők feldolgozása. A válaszadók száma N=575

A kimeneti mutatókra kitűzött célok elérésének mértéke meghaladja a 100%-ot, a program célkitűzései 9 hónappal a végrehajtási időszak vége előtt túllépésre kerültek. Az eredménymutatóra vonatkozó célkitűzés nagy valószínűséggel teljesül vagy nagyon közel áll a teljesüléshez (a felmérés szerint az ESBA kedvezményezettek több mint 72%-a megfelelőnek vagy nagyon megfelelőnek/megfelelőnek tartja a projektirányítási eljárásokat, szemben a 75%-os célkitűzéssel. A 3%-os különbség az ehhez a mutatóhoz használt felmérés hibahatárán belül van, így az adatok alapján a program teljesítménye pozitívan értékelhető). Ez mind a programhatóságok, mind a kedvezményezettek tapasztalatainak köszönhető.

Az ESBA koordinálásában és ellenőrzésében részt vevő valamennyi intézmény logisztikai és operatív támogatást kapott a technikai segítségnyújtási hivatal keretében. A TSOP értékelési támogatást nyújtott a partnerségi megállapodások szintjén, és ezen értékelések ajánlásainak végrehajtása hozzájárul az ESBA koordinálásához. Másrészt a partnerségi koordinációs struktúrákat (CCMAP és a partnerségi megállapodás szintjén létrehozott tematikus albizottságok) csak közvetve támogatták, néhány taghatóságuknak nyújtott támogatáson keresztül.

A TSOP hozzájárulása a TSOP, az IMP és a KHP irányításához

Az operatív programok előkészítésekor megállapították, hogy a technikai segítségnyújtási hivatal, a többéves indikatív program és a közös halászati politika irányításának támogatására az Európai Alapok Minisztériumán belül működő struktúrák által irányított operatív programként van szükség, külön technikai segítségnyújtási prioritási tengely nélkül. Az igényt számos, a programozási dokumentumokban tisztázott veszély okozta, többek között az előzetes értékelés révén. Így a programozási célokra elvégzett elemzések feltárták:

- ▶ Összességében a 2.1. célkitűzés keretében finanszírozott beavatkozások nagyrészt eredményesek;
- ▶ Az eredménymutató célértéke és a kimeneti mutató célértéke túllépésre került.

A 2.1. célkitűzéshez kapcsolódó kimeneti mutatók több mint 100%-ban teljesítették a kitűzött célokat. A projektek csak a 2023.03.31-ig elért összegek alapján érték el céljaikat, de a finanszírozási kérelmek/kiegészítő jogi aktusok szerint a végrehajtás alatt álló szerződéses projektek a szintjükön várható teljesítések révén

nagyobb mértékben járulnak hozzá a mutatók értékéhez. A 6S3 eredménymutató értéke az ESBA kedvezményezettek 73,56%-a, figyelembe véve az ESBA-eljárásokat, ami 98,08%-os célteljesítési arányt jelent.

A TSOP hozzájárulása az informatikai rendszer funkcionalitásához és hatékonyságához/eredményességéhez

Az EBA működőképes és hatékony informatikai rendszerének kifejlesztésére és fenntartására, valamint a felhasználók kapacitásának megerősítésére irányuló beavatkozások a következőkre összpontosítottak:

- ▶ Az információbiztonság javítása;
- ▶ A rendszer menüinek testreszabási lehetőségének bevezetése a végfelhasználók számára;
- ▶ A felhasználói alkalmazásokkal való teljes kompatibilitás biztosítása,
- ▶ A felhasználói készségek biztosítása az ESBA végrehajtási rendszerének minden szintjén;
- ▶ Hardver és szoftver megújítása.

A fent vázolt szükségleteket a következő tevékenységek végrehajtásával igyekeztek kielégíteni:

- ▶ Javított hardverkapacitás az adattároláshoz és -feldolgozáshoz;
- ▶ A monitoring rendszer funkcionalitásának javítása új modulok kifejlesztésével (pl. "Finanszírozási kérelem", "Szerződéskötés", "Végrehajtás", "Közbeszerzés" és "Kommunikáció").
- ▶ A hálózat rendelkezésre állásának biztosítása.
- ▶ A SMIS felhasználóinak támogatása útmutatókkal és anyagokkal, valamint speciális képzésekkel/programokkal.

A támogatott projektek nagyrészt teljesítették az összes teljesítménymutatót. Kivételt képez a képzési napok száma, mivel a világválság miatt a fizikai jelenléteket igénylő tervezett tevékenységek végrehajtása *de facto* korlátozott volt.

A TSOP hozzájárulása az ESBA-rendszerben részt vevő emberi erőforrások hatékonyságához és eredményességéhez

A finanszírozott beavatkozások nagyszabásúak és összetettek, nagy finanszírozással és széles lefedettségű területtel rendelkeznek.

A támogatott projektek a programozási időszak végéig elnyerik a szerződéses összegeket.

A nyomonkövetési adatok azt mutatják, hogy 2023.03.31-én a következő célkitűzések nagymértékben teljesülnek, sőt meghaladják azokat:

- ▶ teljesítménymutatók (képzési napok száma, az EBA azon alkalmazottainak száma, akiknek a fizetését az OPAT társfinanszírozza);
- ▶ a program eredménymutatói (az EPIF-rendszerben foglalkoztatott alkalmazottak értékeléséből kapott átlagos pontszám; az EPIF-rendszerben foglalkoztatottak átlagos éves fluktuációs aránya).

A TSOP egyedi célkitűzéseinek elérése felé tett előrehaladás és a program hozzájárulása

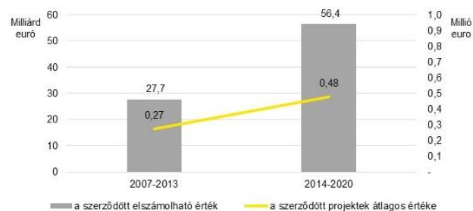
Az ESBA kedvezményezettjei kapacitásainak megerősítése

Az elemzés kimutatta, hogy az EBA kedvezményezettjei a 2007-2013-as programozási időszakhoz képest jobban felkészültek a finanszírozási lehetőségek felkutatására és elérésére, valamint a stratégiai hatású, minőségi projektjavaslatok elkészítésére. Ez nyilvánvaló, ha összehasonlítjuk a támogatható szerződéses értékek szintjét és a végrehajtott projektek átlagos értékét. Maguk a kedvezményezettek is úgy vélik, hogy képesek:

- ▶ könnyebben azonosítani a finanszírozási lehetőségeket;
- ▶ jobb és összetettebb projektjavaslatok elkészítése kevesebb idő ráfordítással.

A kedvezményezettek azonban úgy vélik, hogy további kapacitásépítési támogatásra van szükség, különösen a projektek végrehajtási időszakában.

a szerződött támogatható érték és a projektek átlagos értéke

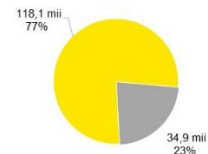

SZERZŐDÉSKÖTÉSI ARÁNY

198,8 ezer benyújtott projekt 2007-2013 között

153 ezer benyújtott projekt a 2014-2020 közötti időszakban

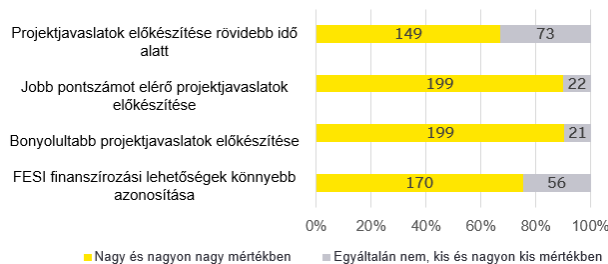

Bár a kedvezményezettek kapacitásának megerősítését célzó projektek 70%-a még végrehajtás alatt áll, az érdekeltekkel folytatott konzultáció és az esettanulmányok azt mutatták, hogy a TSOPP hozzájárult az ESBA kedvezményezettjeinek megfigyelt kapacitásának növeléséhez.

Ha összehasonlítjuk a TSOP-támogatásban részesülő és a TSOP-támogatásban nem részesülő ESBA-kedvezményezettektől kapott válaszokat, világossá válik, hogy a program hozzájárult ehhez a fejlődéshez.

A képesség fejlődése a minőségi és stratégiai hatású javaslatok azonosítására és előkészítésére 2014-2020 között összehasonlítva a 2007-2013-as időszakkal

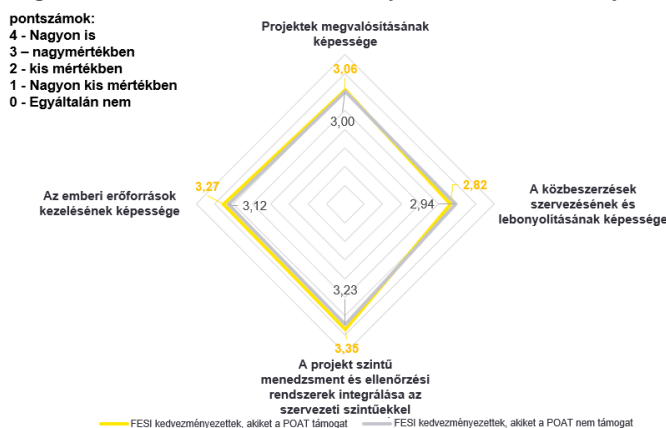
A 2014-2020-as TSOP által nem támogatott ESBA kedvezményezettjei

A 2014-2020-as TSOP által támogatott ESBA kedvezményezettek

Hatékonyaság a projektek megvalósításában. A FESI kedvezményezettek által érzékelt javaslatok

Az EFI-vel kapcsolatos információk terjesztése

Aértékelés megerősíti, hogy a program "A nagyközönség **EFI-vel** kapcsolatos **tájékoztatási szintje**" mutatója tekintetében a célértéket jelentősen túlteljesítették, és a 84%-os (2020), 83%-os (2022) és 85%-os (2023) értékekkel **egyenletesen magas szintet mutatnak**.

A TSOP elsősorban a célközönség széles területi lefedettségét biztosító intézkedésekkel járult hozzá ehhez a növekedéshez. A hozzájárulás azonban erősebb is lehetett volna, mivel az eredetileg tervezett tevékenységek részben és némi megszakítással valósultak meg.

Korlátozott hatóköre ellenére a technikai segítségnyújtási iroda a következő tevékenységekkel járult hozzá a partnerségi keret megerősítéséhez:

- ▶ alapvető logisztikai támogatás a konzultációs folyamatokban;
- ▶ az európai partnerségi magatartási kódex rendelkezéseinek átültetése;
- ▶ a 2021-2027 közötti partnerségi megállapodás végrehajtásához szükséges partnerek kiválasztásának módszertana.

A TSOP hozzájárulása a 2021-2027-es programozási folyamat támogatásához kiemelkedik, mivel olyan tevékenységeket finanszírozott, amelyek lehetővé tették a partnerek számára, hogy részt vegyenek egy átlátható kiválasztási folyamatban, véleményt nyilvánítsanak és észrevételeket tegyenek, amelyekre személyre szabott visszajelzést kaptak. A hozzájárulás mérsékelt volt a finanszírozott fellépés korlátozott hatóköre miatt, mivel az eredetileg tervezett tevékenységek egy részét a COVID világjárvány okozta utazási és fizikai interakciós korlátozások miatt nem lehetett végrehajtani.

Az ESBA koordinálása és ellenőrzése

A TSOP jóváhagyásától 2023 márciusáig az értékelés az EFI koordinációjára vonatkozó rendeletek meglehetősen nagy dinamizmusát állapította meg, ami a szabályozási keret javítására való törekvést tükrözi, ugyanakkor a jogszabályok nagyfokú instabilitását is, ami hatással lehet az EFI koordinációjának koherenciájára. Ezzel szemben az ESBA eljárási kerete nagyrészt stabil maradt, és lehetővé tette mind a hatóságok, mind a kedvezményezettek számára, hogy tapasztalatokat szerezzenek és javítsák a strukturális alapokkal kapcsolatos munkamódszereiket.

A TSOP hozzájárult az ESBA koordinációs és ellenőrzési rendszerének javításához:

- ▶ **Közvetve**, az Európai Beruházási és Projektek Minisztériumán belüli struktúrák operatív működésének támogatásával;
- ▶ **Közvetlenül**, támogatással:
 - eljárások kidolgozása (a programozási időszak elején);
 - a partnerségi megállapodás és a 2021-2027 közötti időszakra vonatkozó programok kidolgozása;
 - a partnerségi megállapodás szintű értékelések finanszírozása és az értékelési kapacitás fejlesztése.

A TSOP, az IMP és a CFP irányítása

Mindhárom operatív program (TSOP, MIP és KHP) megfelelő előrehaladást ért el a végrehajtás terén az indulás óta, az egyes prioritási tengelyekhez rendelt keretösszegek szerződés kötésével és elegendő számú olyan projekt szerződés kötésével, amelyek várható eredményeik révén biztosíthatják a kimeneti mutatókra vonatkozó célok elérését.

A TSOP-projektek jelentősen hozzájárulnak a TSOP, az IMP és a CFP megfelelő kapacitásához, különösen a következő funkciók tekintetében: a finanszírozási kérelmek értékelése, monitoring, helyszíni ellenőrzések, a beszerzési és visszatérítési kérelmek ellenőrzése, fellebbezések rendezése. A TSOP-projektek jelentősen hozzájárulnak a TSOP, az IMP és a KHP irányításának jobb logisztikai feltételeihez, és nagyban hozzájárultak a 2007-2013-as időszak hatékony lezárásához, különösen az ECDCP lezárásához a közreműködő szervezet funkcióját átvevő RDA-k finanszírozása révén. A TSOP továbbá jelentős mértékben hozzájárult a 2020 utáni időszak előkészítéséhez a regionális regionális fejlesztési ügynökségek azon kapacitásának növelése tekintetében, hogy betölthessék az irányító hatósági funkciót. Végül a TSOP hozzájárult a TSOP, az IMP és a KHP értékeléséhez.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Az informatikai rendszer funkcionalitása, hatékonysága és eredményessége

Az EU által társfinanszírozott programok végrehajtása jellegéből adódóan megköveteli az informatikai rendszer folyamatos frissítését, hogy kihasználja a technológiai fejlődés előnyeit és megfeleljen a felhasználók változó igényeinek. Amint az informatikai rendszer hatékony működése biztosított, beavatkozásokra van szükség annak biztosítására, hogy a megfelelő adatok időben keletkezzenek, hogy a döntéshozók felhasználhassák azokat az operatív programok tervezése és végrehajtása során.

A TSOP teljes mértékben biztosította a SMIS informatikai rendszer funkcióinak fejlesztését és javítását, valamint hatékonyságát és eredményességét. Ugyanez mondható el a MySMIS alkalmazás rendelkezésre álló moduljainak optimális kihasználására vonatkozó felhasználói képességek javulásáról is.

Az ESBA-rendszerben részt vevő emberi erőforrások hatékonysága és eredményessége

A személyzet stabilitására és a teljesítményszintre vonatkozó célokat teljesítették, a személyzeti fluktuáció a 2014-2023 közötti felülvizsgálati időszak alatt 10% alatt maradt, és az értékelési rendszer pontszámai által tükrözött teljesítményszint magas az összes, TSOP-támogatásra jogosult ESBA-intézményben.

Az átlagos pontszám a felülvizsgálati időszak alatt végig meghaladta a 4,6-ot (a program célkitűzése 3,5 volt).

A TSOP jelentős mértékben járult hozzá a stabilitás biztosításához, ami elsősorban a munkaerőpiachoz és a munkahelyek biztonságához képest vonzó jövedelemszint biztosításának köszönhető.

A TSOP jelentős mértékben hozzájárult az ESBA-intézmények képzési igényeinek kielégítéséhez. Az elfogadott képzési módszerek azonban nem használják ki kellőképpen az információs technológia nyújtotta lehetőségeket és a teljesítményorientált, önirányított és személyközpontú tanulás előnyeit.

Az egyéni teljesítményt javulónak érzékelik, de széles körben elterjedt nézet, hogy a teljesítményértékelés pontszáma nem tökéletes eszköz a munkavállalók tényleges teljesítményének tükrözésére, és nem az egyéni teljesítmény ösztönzésére szolgáló eszköz. Az értékelés kvantitatív elemzéssel igazolja, hogy nincs összefüggés a TSOP által nyújtott bérvisszatérítések és az egyéni teljesítményértékelési rendszer eredményei között. A TSOP beavatkozás hasznossága azonban abban rejlik, hogy közvetett módon befolyásolhatja a teljesítményt azáltal, hogy olyan jövedelemszintet biztosít, amely elismerést ad a komplex munkáért.

A teljesítményértékelési rendszer továbbá lehetővé teszi a vezetők számára, hogy vezetői képességeiket a teljesítmény javításának ösztönzésére használják. Ezáltal a vezetői készségekkel rendelkező vezetők fontos erőforrássá válnak az egyéni, a csapat- és az intézményi teljesítmény jövőbeni fokozásához.

A teljesítmény javításához való hozzájárulás a vezetők támogatásával, a teljesítménykultúra kialakításával fokozható, hogy hatékonyabban használják az értékelési rendszer eszközeit és a napi teljesítménymenedzsmentet.

Nem szándékos hatások

A TSOP-támogatással megvalósított projektek az érdekeltek két fő kategóriája számára nem várt hatásokat eredményeztek:

- ▶ Az ESBA irányításában és végrehajtásában részt vevő hatóságok;
- ▶ Az ESBA kedvezményezettjei.

Az első esetben a finanszírozott projektek hozzájárultak az intézményközi együttműködés fokozásához, valamint a tudás átadásához bizonyos területeken (pl. kommunikáció és jogi keret). Ezt számos képzés megszervezése, valamint az informatikai rendszer és a jogi keret javítása tette lehetővé.

A TSOP által támogatott kapacitásfejlesztési tevékenységek fontos lehetőséget biztosítottak a köztisztviselők számára, hogy saját fejlődésüket irányítsák, és a megszerzett ismereteket és készségeket átadják saját szervezetükön belül és az egész ESBA-rendszerben. Másrészt nehézséget jelent a megfelelő képzettségi szinttel rendelkező képzési szolgáltatók azonosítása.

A finanszírozási lehetőségek jobb láthatósága növelte a potenciális kedvezményezettek érdeklődését és bizalmát a támogatás iránti kérelem benyújtása iránt, valamint a lehetőségek azonosításának hatékonyságát.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Ugyanakkor a felülvizsgált jogi keret elősegítette a részvételt, a bizalmat, az inspirációt és az együttműködő tanulást mind az ESBA kedvezményezettjei, mind pedig az alapok végrehajtásában és kezelésében részt vevő hatóságok körében.

Egy másik azonosított váratlan hatás a hatékonyabb informatikai rendszerrel kapcsolatos. A felhasználók minden szinten hasznos eszköznek találják az informatikai rendszert az általuk irányított projektek nyomán követéséhez és irányításához.

A megfigyelt hatások fenntarthatósága

A támogatható technikai segítségnyújtási tevékenységek hatásainak fenntarthatósága elsősorban a pénzügyi támogatás folytatásától függ a műszaki-gazdasági szakértelemmel rendelkező tanácsadók szerződésével járó projektek esetében, de a kapacitásépítési tevékenységek esetében a környezet (pl. jogszabályok) változásai is befolyásolják. Az olyan beavatkozások, amelyek célja a szerződéses alkalmazottak bérkölségeinek finanszírozása, azzal a kockázattal járnak, hogy a projekt hatásai nem maradnak fenn a projektek befejezése után. A TSOP-projektvezetők több mint 80%-a azonban arra számít, hogy a projekt hatásai a projekt befejezése után is fennmaradnak.

Ami az EFI ismertségének növelését célzó tevékenységeket illeti, bár e tevékenységek számos konkrét eredménye és eredménye korlátozottan fenntartható, a végrehajtott tevékenységek olyan eredményeket és eredményeket biztosítanak az elkövetkező időszakra, amelyek tovább járulhatnak hozzá a terjesztésre és a partnerségi elv alkalmazására vonatkozó célkitűzésekhez. A fenntartható kimenetek és eredmények a következők: stratégiai kommunikációs elemek, mint például a célcsoportoknak szánt egyedi szlogenek, kommunikációs eszközök és csatornák, alkalmazások, weboldalak, amelyek az új kommunikációs termékek adaptálására szolgáló infrastruktúrát alkotják, megszerzett know-how, a partnerség magatartási kódexe és a partnerek kiválasztásának módszertana. Az elemzés kiemeli az eredmények fenntarthatóságának kedvező feltételeit, nevezetesen a tájékoztatás és a terjesztés stratégiai és intézményi keretét, a felelős szervek - az Európai Beruházási és Projektek Minisztériumának Tájékoztatási, Átláthatósági és Társadalmi Párbeszéd Főigazgatósága és Programok és Rendszerkoordináció Főigazgatósága - képességét arra, hogy finanszírozás hiányában is támogassák a vonatkozó műveleteket, valamint a 2014-2020-as időszak tapasztalatai révén felhalmozott know-how-t.

Az ESBA koordinációs és ellenőrzési rendszereinek megerősítése tekintetében a hatások fenntarthatóak, vagy fenntarthatóak lehetnek, de fenntarthatóságuk eltérő módon nyilvánul meg. A koordinációs és ellenőrzési struktúrák működését támogató projekteket a következő programozási időszakban is folytatni kell. Az elvégzett értékelések és tanulmányok a bennük megfogalmazott ajánlások megvalósításával bizonyítják fenntarthatóságukat, és e fenntarthatóság biztosítása érdekében az Európai Beruházási és Projektek Minisztériuma az ajánlások nyomán követésére szolgáló rendszert vezet be. Ez jó gyakorlat, amelyet folytatni kell.

A TSOPP segítségével végrehajtott, szakértelemmel végzett kapacitásépítési tevékenységek közepes vagy nagymértékben fenntarthatóak, ha a szerződéses/felbérlet szakértők hozzájárulását használják fel. Az értékelés számos olyan esetet azonosított, amikor a POC és a NIOP MA-i/IO-i szakértői eredményeket használtak fel, de a fenntarthatóság szempontjából a legnagyobb kockázatot az jelenti az ilyen típusú beavatkozások esetében, hogy a 2014-2020-as projektek lezárultával megszűnnek. A logisztikai, operatív támogatást nyújtó tevékenységek sajátosságait tekintve azonban a fenntarthatóság biztosítása érdekében nagyon fontos a folyamatos finanszírozás.

Az informatikai rendszerbe történő beavatkozások hatásainak közép- és hosszú távú fenntarthatósága jelentős erőfeszítéseket igényel, és kiterjed a berendezések beszerzésére, az informatikai rendszer fejlesztésére és javítására, a kommunikációs biztonság biztosítására, a nemzetközi szabványokhoz való igazodásra és a jogszabályi változásokhoz való alkalmazkodásra. A fenntarthatósági intézkedések magukban foglalják a technikai támogatást, a személyzet képzését, a rendszer adminisztrációját és karbantartását, valamint a funkciók frissítését.

A képzés fenntarthatóságát a kompetenciák munkafolyamatokban való alkalmazhatósága biztosítja, a szervezetbe és az intézményi emlékezetbe való átültetésük révén. Az intézményi humánerőforrás-gazdálkodási rendszerek a fenntarthatóságot a gyakorlati modellek következetes, szisztematikus alkalmazásával javítják,

UNIUNEA EUROPEANĂ

beleértve a formális vagy informális belső képzéseket is. A TSOP-projektek a jó gyakorlatok modelljeit kínálják, amelyek kiterjeszthetők.

Az emberi erőforrások stabilitása, teljesítménye és motivációja az emberi erőforrások természetéből adódóan alacsony fenntarthatóságú, a külső tényezőkre való érzékenységük magas fokú. Emiatt a HR-politikák és a hatékony vezetés kulcsfontosságú elemek, amelyek fenntarthatják és elősegíthetik a stabil, motivált és magas teljesítményű személyzetet biztosító attitűdöket és viselkedésmódokat.

A hatásokat elősegítő/megelőző mechanizmusok és azok legfontosabb kontextuális jellemzői

Az irányító hatósággal, a projektpartnerekkel való jó kommunikáció és az intézményen belüli/intézményközi kommunikáció továbbra is alapvető fontosságú mechanizmusok, amelyek pozitív hatással vannak a kedvezményezettek kapacitásának növelését célzó beavatkozások végrehajtására. A 2014-2020-as programozási időszak egészében a kedvezményezettek kapacitásépítését célzó projekteket befolyásoló fő tényező a jogszabályi és intézményi stabilitás/instabilitás, mind a tudásátadási tevékenységeket tartalmazó projektek esetében (ahol ez a tényező elsősorban a beavatkozások fenntarthatóságát befolyásolja), mind az egyéb típusú támogatást nyújtó projektek esetében (ahol ez a tényező megkönnyítheti vagy meggátolhatja egyes tevékenységek végrehajtását). A COVID-19 világjárvány, amely átmenetileg megakadályozott néhány projekttevékenységet (munkalátogatások, tájékoztató rendezvények vagy képzések), és az online környezetre való átállást kényszerítette ki, a kezdeti szakaszban inkább negatívan befolyásolta a projekt végrehajtását. A projektvégrehajtó csoportok és a TSOP irányító hatósága azonban nagyfokú alkalmazkodóképességet mutatott az új kihívásokhoz, és adott esetben hajlandóságot mutatott a projektek átalakítására.

Az ESBA átláthatóságának és hitelességének biztosítását célzó projektek esetében a hatásgeneráló mechanizmusok működése a két eredményláncon - a terjesztésen és a partnerségi kultúra fejlesztésén - alapul, és a program végrehajtásának elméletét tükrözi. A két logikai lánc az ESBA átláthatóságának közös célja felé konvergál, és integrált stratégiai média-megközelítést igényel. A beavatkozási logika részben érvényesül az okozati lánc partnerek kapacitásfejlesztési komponensének hiánya miatt, azaz a későn és lényegesen kisebb léptékben operatívává vált információs központok fellépései miatt.

A COVID-válság által súlyosbított adminisztratív szűk keresztmetszetek, a merev közbeszerzési eljárások a mechanizmus működési szintű szűk keresztmetszeteihez vezettek, ami késleltette a végrehajtást és korlátozta a várt hatásokat.

A kommunikációs módszerek és csatornák célcsoportokhoz való igazítása, a technológia és a kommunikációs tudomány lehetőségeinek kiaknázása, a folyamatos minőségjavító megközelítés kulcsfontosságú sikertényezők a hozzáadott értéket teremtő tájékoztatás és terjesztési tevékenységek esetében. A partnerségi kultúra fejlesztésére irányuló fellépés sajátos tényezője a partnerek sajátos igényeihez való alkalmazkodás, amelyeket a nagyfokú heterogenitás jellemez, de az ESBA iránti nagyfokú érdeklődés és az ESBA-ban való részvétel iránti elvárás.

A strukturális és beruházási alapok koordinációja és ellenőrzése tekintetében a TSOP hatásait elősegítő legfontosabb mechanizmusok a horizontális logisztikai/működési támogatási projektek végrehajtása révén az EIM-struktúrák működését támogató stratégiához kapcsolódnak. Ezek a projektek biztosították a támogatás hatékonyságát, és az inputelemek (logisztikai/működési) támogatásának hatékonysága biztosítja az eredményességet is. A legfontosabb negatív tényezők, amelyek késedelmet okoztak a projektek végrehajtásában, a közbeszerzések kezelésével kapcsolatosak, amelyek késedelmeket okoztak.

Konkrétan a TSOP, a MIP és a KHP (2.1. sz. melléklet) esetében számos olyan mechanizmus és tényező van, amely megkönnyítette a TSOP 2014-2020 közötti időszakban finanszírozott projektek végrehajtását. Ezek közé tartozik a TSOP főigazgatósága és a kedvezményezettek közötti hatékony együttműködés, a szervezeten kívüli személyzet felvételének lehetősége, az érintett szakértelem minősége, az anyagi és logisztikai erőforrások biztosítása, az osztályok és intézmények közötti együttműködés, az érintett szakértelem minősége és a technikai projektek rugalmassága. Másrészt a negatív hatású mechanizmusok a következők: alacsony bérszínvonal, a szervezeti ábrán kívül alkalmazott szakértőkre vonatkozó korlátozó kiválasztási kritériumok és rövid szerződési időszak, a köztisztviselők alacsony bérszínvonala, a nagy munkaterhelés kezelése, a horizontális logisztikai projektek irányításának nagyfokú nehézségei, az értékelő csoportok összetételében

UNIUNEA EUROPEANĂ

bekövetkezett változások, az értékelési kultúra hiánya Romániában, a közbeszerzések lebonyolításával kapcsolatos problémák.

A 2.1. célkitűzés (TE4) keretében számos olyan mechanizmust és tényezőt azonosítottak, amelyek befolyásolták a 2014-2020-as TSOP keretében finanszírozott projektek végrehajtását. Ezek közé tartozott a TSOP irányító hatóságai és a kedvezményezettek közötti hatékony együttműködés, a meglévő szervezeti struktúrákon kívüli további személyzet felvételének lehetősége, a magas szintű szakértelem, a megfelelő anyagi és logisztikai erőforrások biztosítása, valamint a szervezeti egységek és intézmények közötti együttműködés. Másrészt negatív hatásmechanizmusokat is azonosítottak, mint például a külső technikai szakértők alacsony díjazása, a szervezeti struktúrán kívül alkalmazott szakértők különleges kiválasztási kritériumai és korlátozott szerződési ideje, a köztisztviselők alacsony bérszintje, a nagy munkaterhelés kezelése, a horizontális logisztikai projektek irányításának nagy nehézségei, az értékelő csoportok összetételének gyakori változása, az értékelési kultúra hiánya Romániában és a közbeszerzési eljárás során felmerült problémák.

Az informatikai rendszer működőképességét biztosító projektek esetében számos belső és külső tényezőt azonosítottak, amelyek befolyásolják a hatások előfordulását és megnyilvánulását. A kedvező hatások megjelenését olyan belső tényezők segítették elő, mint például a SMIS2014+ fejlesztéséért és karbantartásáért felelős szakértői csoport megerősítése. Ez a csapat közös elképzeléssel rendelkezett a rendszer architektúrájáról és funkcionalitásáról. Korábban a különböző szakértők által hozott nézőpontok sokfélesége megnehezítette a rendszer fejlesztését, a csapat megalakulásakor több mint 2800 nyitott jegy volt. Az intézmények közötti hatékony együttműködés szintén pozitív belső tényező volt. Negatív tényezőként azonosították az EIM alacsony kapacitását a közbeszerzési eljárások megszervezésére és végrehajtására, valamint a felhasználók ellenállását a változásokkal szemben, különösen az új funkciók bevezetése után.

A beavatkozás logikája a képzésnek a készségek fejlesztéséhez való hozzájárulása és a bérköltségek finanszírozása a személyzet stabilitásához való hozzájárulása tekintetében igazolt, de a munkahelyi teljesítményhez való kapcsolat gyenge és közvetett.

A FESI HRM-politikájának fejlesztését célzó beavatkozások hatását számos külső tényező befolyásolja, kezdve a FESI szervezeti egységeiben alkalmazott HRM-politikák és -gyakorlatok keretével, a folyamatok teljesítményorientáltságával, a képzési technológia által kínált lehetőségek kihasználására irányuló vezetői és vezetői képességekkel, valamint a munkavállalók azon képességével, hogy a vonzó lehetőségek kihasználásával irányítsák saját fejlődésüket.

A 2014-2020-as TSOP gazdasági és társadalmi hatása

A 2014-2020-as TSOP makrogazdasági hatása a GDP-képzéshez és a foglalkoztatáshoz való hozzájárulás tekintetében mérve jelentős, különösen a végrehajtott tevékenységek által létrehozott felvásárlások eredményeként létrehozott munkahelyek tekintetében. Mivel a TSOP hozzájárul az ESBA kedvezményezettek kapacitásainak megerősítéséhez, ez a támogatott operatív programokon keresztül közvetve még jelentősebb hozzájárulást generálhat ezekhez a makrogazdasági mutatókhoz.

A TSOP teljes (közvetlen, közvetett és indukált) hozzájárulása a GDP kialakulásához a becslések szerint **2020-as szinten a GDP értékének** körülbelül **0,036%-a**, közvetlen hozzájárulása 0,022%. Másrészt a TSOP foglalkoztatáshoz való teljes (közvetlen, közvetett és indukált) hozzájárulásának értékelése **86 163 munkahely növekedését** jelzi (teljes munkaidős egyenértékben). A TSOP hozzájárulása a *szakmai, tudományos és műszaki tevékenységek* gazdasági ágazatban összpontosult, számos közbeszerzési szerződéssel a műszaki és gazdasági dokumentációra és tervezési szolgáltatásokra. A GDP-képzés esetében a második legfontosabb ágazat, amelyhez a TSOP hozzájárult, az *ingatlanügyletek*, a munkaterületek bérbeadása miatt. A foglalkoztatás esetében a második legfontosabb ágazat, amelyhez a TSOP hozzájárult, a *Nagy- és kiskereskedelem; gépjárművek és motorkerékpárok javítása*, a munkahelyi berendezések (pl. irodai és írószerek, informatikai berendezések stb.) beszerzésére irányuló szerződések miatt.